

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้และเข้าใจคนมลายูมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากนวนิยายและเรื่องสั้นไทยร่วมสมัย (พ.ศ.2516-2555) และเพื่อถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของนักศึกษาในการวิเคราะห์เรื่องสั้นที่มีเนื้อหาและฉากของเรื่องอยู่ในบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระเบียบวิธีการวิจัยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร วิธีการวิเคราะห์ให้แนวสหวิทยาการร่วมกับการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบจากตัวบท ผลการศึกษานำไปสู่การเรียนรู้และเข้าใจตัวละครในฐานะภาพแทนของคนมลายูมุสลิม อาทิ การใช้หลักขนัตติธรรมในการอยู่ร่วมกับคนอื่นที่แตกต่างด้วยความอดทน อดกลั้น ความเมตตา การไม่แบ่งแยกกีดกัน การให้อภัย การไม่ใช้ความรุนแรงต่อธรรมชาติ ดำรงอยู่ร่วมแบบพึ่งพาอาศัย และการคำนึงถึงคุณค่ามากกว่ามูลค่า แต่การยกคุณค่าของตนอยู่เหนือคุณค่าของผู้อื่นและปฏิบัติต่อกันอย่างมีอคติ นอกจากก่อให้เกิดความขัดแย้งแล้ว ยังทำลายความสงบสุขของคนที่เคยอยู่ร่วมกัน สำหรับการถอดบทเรียนช่วยให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับปรากฏการณ์ทางสังคม มองปัญหาสังคมจากวรรณกรรมเป็นปัญหาร่วมของตนและการสร้างสำนึกต่อสังคม รวมทั้งตระหนักว่า การกลับคืนสู่ชีวิตที่เป็นสุขในสังคมชายแดนใต้ ส่วนหนึ่งคือการเปิดใจกว้าง ยอมรับในคุณค่าและวิถีการดำรงอยู่ที่แตกต่างของคน

คำสำคัญ: เรียนรู้และเข้าใจคนมลายูมุสลิม จังหวัดชายแดนภาคใต้ วรรณกรรมไทยร่วมสมัย